

LESNÍK ⁹ 2004

ČASOPIS Š.P. LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY BANSKÁ BYSTRICA, SEPTEMBER 2004

**Dni
svätého
Huberta**

**Z albumu
starého
lesníka**

**Harvestor
v Hiadel'skom
sedle**

**Trvalo
udržateľné
obhospodarovanie
lesov**

**Výročná cena časopisu
Pamiatky a múzeá**

aktuálne o transformácii

Na semafore transformácie svieti oranžová. Čakáme na zelenú.

Na zasadnutí koaličnej rady v utorok 24. augusta bol na programe projekt transformácie štátneho podniku Lesy SR. Podľa vyjadrenia predsedu NR SR Pavla Hrušovského „...*ani jedna z politických strán nevjadřila kategorické nie. Skôr, ako dôjde k definitívnemu rozhodnutiu, chce koalícia poznať celý projekt prípravy transformácie vrátane zamýšľaného nového územného a inštitucionálneho usporiadania a hľadať politickú dohodu, ktorá umožní v štátnych lesoch efektívnejšie a lepšie hospodáriť.*“ Preto bola zostavená expertná skupina,

v ktorej sú zastúpení odborníci na lesné hospodárstvo, nominovaní jednotlivými koaličnými stranami. Táto sa stretla na svojom prvom pracovnom rokovaní v stredu 1. septembra. Zásadným a najdôležitejším záverom rokovania je, že transformácia sa uskutoční. V ďalšej etape, ktorá – dúfajme – nepotrvá dlho, sa pokúsime zapracovať pripomienky expertnej skupiny do projektu. Tento postup znamená isté omeškanie. Ak však pripomienky expertov nebudú zásadné, budeme realizovať balík pripravených opatrení k najbližšiemu možnému termínu. „*Vedenie podniku je presvedčené,*

že projekt transformácie je veľmi dobre pripravený a ja ďakujem všetkým tým, ktorí do neho vložili všetky svoje skúsenosti, vedomosti, nápady, energiu a čas v dobrej viere, že pre Lesy SR znamená projekt nový, lepšiu perspektívu. Dnes to vyzerá tak, že stojíme na križovatke a na semafore svieti oranžová. Verím, že zelenej pre projekt sa veľmi skoro dočkáme a všetci budeme môcť pokračovať v dobre začatej práci,“ komentuje súčasnú situáciu generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš.

Text: Peter Gogola

Návšteva lesníckej delegácie Saského ministerstva pre životné prostredie a poľnohospodárstvo

V stredu 25. augusta 2004 pricestovala na krátku pracovnú návštevu Slovenskej republiky lesnícka delegácia Saského ministerstva pre životné prostredie a poľnohospodárstvo (SMUL) v Drážďanoch. Členmi delegácie boli *prof. Hubert Braun, vedúci lesníckej sekcie SMUL a Dr. Dirk Eisenhauer, RO pestovania a ekológie lesa.* Delegáciu na pôde MP SR prijali 26. augusta štátny tajomník Ján Golian a generálny riaditeľ lesníckej sekcie Ján Ďurský. Delegáciu saských lesníkov potom prijal na pôde generálneho riaditeľstva v Banskej Bystrici generálny riaditeľ š. p. Lesy SR Ing. Karol Vinš. V priateľskej debata si vymenili informácie a skúsenosti s aktuálnou reformou štátnych lesov v SR a Sasku (Informáciu o súčasnom stave lesného hospodárstva v Sasku prinášame v tomto čísle Lesníka na str. 4).

Ďalším programom predstaviteľov saského lesníctva bola návšteva LVÚ Zvolen, kde s riaditeľom Jánom Mindášom diskutovali o vývoji obhospodarovania lesov s meniacimi sa podmienkami ŽP a nárokov spoločnosti, o tendenciách vývoja v lesnom hospodárstve a drevospracujúcom priemysle, o ohodnotení produktov a výkonov lesníctva, o realizácii siete chránených území NATURA 2000 a o jej dopade na lesné hospodárstvo.

V piatok 27. augusta delegácia navštívila Lesoprojekt Zvolen. S riaditeľom Jánom Bavlšíkom diskutovala o hodnotení trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a o certifikácii lesov a lesných produktov. Po ukončení programu sa delegácia saských lesníkov vrátila letecky naspäť do Spolkovej republiky Nemecko.

- go -

EDITORIAL

Projekt transformácie je oficiálny dokument a taký je aj jeho štýl. Racionálny a suchý. Už menej úsporný a predovšetkým oveľa šľavnatejší môže byť štýl, ktorým tento materiál okomentuje náš správca so svojimi lesníkmi vo chvíli, ktorú naozaj nemožno nazvať oficiálnou... Mohli by sme sa mu po toľkých reorganizáciách vôbec diviť? Všetky sľubovali najprv trochu bolesti a potom veľké zlepšenie... A tak nám vznikol lesnícky reorganizačný folklór: V roku 1992 začíname vracat' lesy, prichádzajú prvé vlny prepúšťania, zlučujeme obvody i správy, zanikajú niektoré závody, a zase prepúšťanie, vznikajú malé podniky, aby zakrátko nato zanikli, potom rušíme závody, aby na ich mieste vznikli len správy a už opäť zanikajú podniky, teraz však už aj tie veľké... Nie, neodsudzujem tieto kroky. Boli vedené reštitučnou realitou a určite aj dobrými úmyslami, ktoré nemusia zákonite sprevádzať len cestu do pekla... Odsúdiť však treba, že ich bolo tak veľa, pretože to svedčí o tom, že sme nedokázali vidieť za horizont lesníckej doby, ktorú sme žili. Možno až teraz. Pre štátne lesy je veľmi dôležité, aby pripravená transformácia bola úspešným a na dlhý čas posledným pokusom o zmenu. Vďaka systémovému prístupu a neobvykle širokej diskusii má na to šancu, no záruky ani dnes neexistujú. V hre je totiž, ako to ukazujú aj posledné koalíčné prekáračky, priveľa neznámych. Ale jedna vec známa určite je. Podnik nevyhnutne potrebuje rozvoj. A transformačný projekt má svoju rozvojovú logiku. Prináša prvky, ktoré bolo treba v štátnych lesoch uplatniť už dávno. Generácia, ktorá tak mohla a myslím, že aj mala urobiť, pomaly odchádza. A tak je tu nová, ktorá to urobí. Ideálne to ani tentoraz nebude, lebo ideálne riešenia jednoducho neexistujú. A ani ľudia. Namiesto tichej radosti z pozastavenia transformácie, ktorá by bola – podľa mňa – naozaj krátkozraká, skúsme so zmenami bezodkladne začať. Každý sám od seba. A nie zajtra, ale dnes. Lebo to je vlastne jediný spôsob, ktorým možno veci naozaj meniť k lepšiemu. A nielen na podniku.

Ján Mičovský

OBSAH

Aktuálne o transformácii:	2
Návšteva lesníckej delegácie Saského ministerstva pre životné prostredie a poľnohospodárstvo	2
Editorial	3
Charakteristika lesov v spolkevkej krajine Sasko	4
Pilotný projekt nasadenia lanovky MOUNTY 4000 s harvesterovou hlavou WOODY 60	5
Prečo mám rada les	5
Reprezentatívna návšteva v Lesníckom skanzene	6
Deň svätého Huberta na Kysuciach	6
Poradňa	7
Malý ekonomický slovníček	7
Poľovnícka výroba - v akej podobe?	8
Dobrý nápad + úspešná realizácia = nová tradícia?	9
História lesníctva na Orave	10
Štruktúra expozície História lesníctva na Orave	11
Aj o tom!	11
Vikend v Turci alebo Cherchez la femme...	11
Ľudia a lesy: Doktor, ktorý si biely plášť oblieka len občas..	12
Výročná cena časopisu Pamiatky a múzeá	14
Halali oslávilo jubileum	14
Harvester v Hiadeľskom sedle	15
Bilancia pobytov detí z detských domovov v ubytovacích zariadeniach Lesov SR	16
Ciele politiky trvalo udržateľného obhospodarovania lesov ..	17
Médiá o nás	19
Krížovka	20
Pre deti (nielen) lesníkov	21
Z albumu starého lesníka	22
Príspevky v odborných lesníckych časopisoch	23
Inzercia	23
Jubilanti medzi nami	23
Dni svätého Huberta	24

LESNÍK, časopis štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, *predsedníčka*,
Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Jozef Híkl,

František Suchanovský, Ružena Vaňousová,

Náklad: 1000 výtlačkov

Foto 1 strana obálky: Dáša Pavlovičová

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica

Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04;

Výkonný redaktor: **Mgr. Peter Gogola**,

www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie
pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene,
Sokolská 19, 960 50 Zvolen

Z hľadiska lesníctva možno Sasko definovať nasledovne: má 516 tis. ha lesných plôch, čo predstavuje podiel lesa 27,8%. 45 % stromov je ľahko poškodených, 15% výrazne poškodených a len cca 40% všetkých stromov je bez zjavných poškodení. Prevažujú ihličnaté rovnoveké monokultúry sm, bor. Od roku 1991 prebieha intenzívne vápnenie lesných pôd (cca 215.004 ha) desaťročia postihnutých tzv. kyslými dažďami. Tohoročné letecké vápnenie štátnych a neštátnych lesov bude stáť cca 3,3 mil. EUR a je financované z prostriedkov EÚ a krajských financií. Dávka vápna sa pohybuje v závislosti na stanovišti od 3,5 do 4,5 t / na ha.

Polovica saských lesov je v súkromnom vlastníctve, viac ako 1/3 je krajská (štátna) a zvyšok patrí z polovice obciam a Spolku (štátu). Po znovuzjednotení Nemecka sa vlastnícke pomery v lesoch vrátili do obdobia pred r. 1933. **Problémom Saska je veľká rozdrobenosť súkromných a spoločenských lesov medzi cca 80.000 vlastníkov.** Viac, ako 95% z nich vlastní lesné plochy menšie ako 10 ha.

Celková plocha lesov . . . . 516. 572 ha
Zalesnená plocha . . . . . 28 %
Cca polovica lesov sa nachádza vo vlastníctve cca 80 000 vlastníkov.
Obhospodarovanie lesov zabezpečuje v súčasnosti v Sasku cca 22.000 pracovných miest v lesnom hospodárstve a drevárskom priemysle.

Charakteristika lesov v spolkovej krajine Sasko

Vlastnícke pomery saských lesov :

- štátne = krajské . . . . . 37,4 %
- + spolkové . . . . . 7,1 %
- spoločenské lesy (zväčša vo vlastníctve komún) . . . . . 7,3 %
- súkromné lesy = v súkromnom vlastníctve . . . 37,5 % ● + Treuhand . . . 7,4 % ● + cirkevné lesy . . . 2,1 % ● + lesy LMBV . . . 1,3 %

Veľkosť podnikov v saských súkromných lesoch :

- < 1 ha . . . 54,0 % ● < 5 ha . . . 38,7 %
- 5 - < 10 ha . . . 5,1 % ● 10 - < 20 ha . . . 1,6 % ● > 20 ha . . . 0,6 %

Najdôležitejšie lesopolitické ciele sú :

- zachovanie lesnej plochy a jej rozšírenie (cieľove na 30%),
- protipovodňová ochrana,
- výkonné a efektívne lesné podniky,
- obhospodarovanie lesa blízke prí-

Úlohy saskej krajskej lesnej správy sú :

- obhospodarovanie a správa krajských lesov,
- úlohy štátneho dozoru ako lesné úrady,
- úlohy výkonu služieb

Štruktúra súčasnej krajskej lesnej správy v Sasku :

Je organizovaná trojstupeňovo :

1. úroveň : na miestnej úrovni sú to lesné úrady,
2. stredná úroveň : Krajské lesné prezídium v Graupe (spojené 2 lesné riaditeľstvá a bývalý Krajský ústav lesov)
3. a najvyššia organizačná jednotka je ministerstvo SMUL so sekciou lesníctvo

Od r. 1991 prebieha permanentne zmena organizačnej štruktúry (z pôvodných 71 lesných úradov sa dodnes redukovalo na 47, u revírov zo 408 na 330).

Menia sa rámcové podmienky :

1. stúpa dopyt po dreve,
2. možno konštatovať zvýšenú koncentráciu na strane odberateľov,
3. vývoj lesnej techniky otvára ďalšie významné možnosti úspor,
4. v Sasku sa etablojú lesnícke podniky služieb vo mzde a lesníckych znalcov, ktorí hľadajú nové možnosti uplatnenia,
5. vzniká polarizácia v súkromných a spoločenských lesoch (vznikajú nové väčšie lesné podniky, ktoré svoje lesy obhospodarujú samostatne a mnohí malí nie sú schopní zabezpečiť riadne obhospodarovanie lesa),
6. napätá situácia vo verejných rozpočtoch vyžaduje efektívne použitie prostriedkov (menej prostriedkov z rozpočtu - naproti tomu treba zvládať viacej úloh)

Cieľom modernizácie saského lesníctva je dosiahnuť :

1. Viac podnikateľského ducha a viac hospodárnosti pri obhospodovaní krajského (štátneho) lesa - podnik Krajské lesy musí byť vedený ako podnik a nie ako správa,
2. Efektívnejšiu podporu súkromných a spoločenských vlastníkov lesa,
3. Intenzifikáciu obhospodarovania lesa

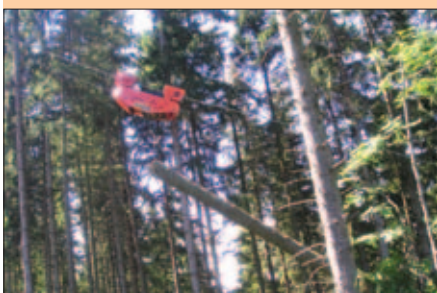
Spracoval : R. Samek, OZV MP SR

- ochrana prírody a ŽP,
- sanovanie lesov poškodených imisiami,

Pilotný projekt nasadenia lanovky MOUNTY 4000 s harvesterovou hlavnicou WOODY 60

Začiatkom augusta sa začal realizovať projekt nasadenia nového lanového systému od firmy KONRAD na podvozku MAN-u s harvesterovou hlavnicou. Ide o technológiu, ktorá sa v alpských podmienkach Rakúska, a nielen tam, bežne a úspešne používa už niekoľko rokov.

410 koňový MAN má na svojej plošine vežu vysokú 13 metrov a rameno s harvesterovou hlavnicou s dosahom do 9 metrov. Hlavica dokáže manipulovať (odvetvovať, skracovať) s drevom o hrúbke od 8 do 60 cm. Samotný vozík lanovky je vybavený jednovalcovým motorom s výkonom od 22 do 100 konských síl a je diaľkovo ovládaný.

Vo vybraných porastoch OZ Rožňava, so sklonmi nad 45 % a priemernej hmotnosti porastov nad 1,2 m³, bol predvedený, s veľkou trezlivosťou rakúskych chlapcov, podrobný postup prípravy (tí tvrdili, že to dokážu za 3 hodiny) a lanovka začala pracovať. Za necelých 24 hodín, s podrobnou inštruktážou, vyrobili cca 130 m³ dreva v stanovených sortimentoch. Samozrejmosťou je výstup z počítača po každej smene, podľa jednotlivých dĺžok, kusov a objemu vyťaženého dreva.

Použitie tejto technológie si vyžaduje prípravu porastov, vyznačenie ťažby, sprístupnenie porastov, zabezpečenie plynulého odvozu vyťaženého dreva (just in time), podobne ako aj ostatné technológie. Samozrejma je odborná príprava pracovníkov (operátor, manipulátor a ťažbár).

V súčasnosti už nie je potrebné zdôrazňovať výhody použitia moderných technológií. Dostali sme sa do fázy, kedy sme moderným technológiám povedali „áno“. Stále nás však čaká dlhá doba, kým kvalitne pripravíme podmienky pre nasadzovanie týchto technológií, od legislatívy, cez normy až po samotné sprístupnenie a prípravu porastov.

Text a foto: Ing. Ivan ŠPILDA

Elena Kaliská
olympijská víťazka
na OH v Aténach

*V mene čitateľov Lesníka Vám
Blahoželáme k získaniu olympijskej medaily.
Na úvod obligátna otázka: prečo máte rada les?*

Les je pre mňa neoddeliteľná časť môjho života. Je to miesto, kam sa chodím uvoľniť, relaxovať a kde si viem skvele oddýchnuť.

Máte na Slovensku svoje obľúbené miesto, kam rada chodíte?

Asi Vás sklamem, nemám. Celé Slovensko je nádherné a môjmu srdcu blízke, páči sa mi, kdekolvek sa ocitnem.

Kam teda chodievate najčastejšie?

Na reprezentačné sústredenia chodievame najčastejšie na Podbanské a na Štrbské pleso.

Srdečný pozdrav čitateľom
časopisu Lesník zasiela

*Kaliská
Elena*

Reprezentatívna návšteva v Lesníckom skanzene

LESNÍCKY SKANZEN

Nový Zéland, Japonsko, Tchaj-wan/ Čína, Turecko, Španielsko, Fínsko, Nórsko, Švédsko, Lotyšsko, Poľsko, Česko,

Chorvátsko, Rakúsko, Nemecko, Kanada, Mexiko, Slovensko. Teda, takúto reprezentatívnu návštevu Lesnícky skanzen vo Vydrovskej doline ešte nemal! - Dovedol ju v podvečer 26. augusta 2004 **Ing. Róbert Marušák, PhD.**, organizačný garant konferencie Sustainable Harvest Scenarios in Forest Management (Trvalé ťažbové postupy v lesnom hospodárstve), ktorú pod hlavičkou IUFRO (Medzinárodný zväz lesníckych výskumných organizácií) s úspechom

Na fotografii: Prof. Fong-Long FENG s manželkou Su-Chin HOU, Department of Forestry, National Chung Hsing University, Taichung, Tchaj-wan, Čína, v Lesníckom skanzene.

usporiadala na Táloch Katedra hospodárskej úpravy lesa Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene. Škoda len, že vytrvalý dážď neumožnil prejsť v pohode všetkými štyridsiatimi ôsmimi stanovišťami skanzenu, pretože ktovie, kedy k nám opäť tito

kolegovia prídu. Je však potešiteľné, že Univerzita do programu konferencie návštevu Lesníckeho skanzenu naplánovala, pretože to naznačuje, že Vydrovská dolina môže byť zaujímavá aj pre profesionálov. Ak už nie pre nič iné, tak aspoň preto, aby sa pozreli, ako sa tu slovenské lesníctvo naživo predstavuje širokej verejnosti.

Prvá sezóna Lesníckeho skanzenu sa blíži ku koncu. Celkový počet domácich i zahraničných návštevníkov prekonáva očakávania. Verme, že sme sa vydali správnou cestou. Avšak k tomu, aby občania začali našej práci naozaj rozumieť a lesníka akceptovali ako prirodzeného garanta aj svojich životných záujmov je ešte stále ďaleko. Ale, veď Vydrovská dolina je dosť dlhá...

Ján Mičovský

Deň svätého Huberta na Kysuciach

Dňa **12. septembra 2004** priadal Slovenský poľnícky zväz - Regionálna organizácia Kysúc spolu s Kysuckým múzeom a Odštepným závodom Čadca v Kysuckom skanzene na Vychylovke "Deň Svätého Huberta".

Pre skoro tisíc návštevníkov nielen z Kysúc, ale i zo zahraničia bol pripravený bohatý a pútavý program - ukážky poľovačky, vystúpenie sokoliarov, módna prehliadka, omša v prírode .

V celom objekte Kysuckého múzea bola inštalovaná výstava Poľovníctvo a príroda Kysúc.

Ing. Milan Laš, OZ Čadca

Poradňa

Na základe našich doterajších skúseností s projektmi Outplacement vieme predpokladať, že účastníkov zaujímajú najmä praktické informácie a rady súvisiace priamo s hľadaním si práce, s prípravou a absolvovaním pohovorov, preto vám prinášame zopár užitočných praktických rád.

Samozrejme, informácie o tom, ako si správne napísať životopis a sprievodný list si okrem iného budete mať možnosť aj prakticky osvojiť na tréningovom programe „Šanca“, kde sa vám bude venovať konzultant spoločnosti TMPG a spoločne s vami vám pomôže dôležité dokumenty napísať priamo na tréningu.

Ako sme vás už informovali v predchádzajúcom čísle časopisu, regionálny koordinátor projektu Outplacement je osoba, ktorá má všetky informácie o možnostiach zapojenia sa každého zamestnanca do projektu a môžete sa na neho obrátiť s Vašimi požiadavkami na absolvovanie projektu a jeho jednotlivých častí, napr. tréningu „Šanca“. Aktívny prístup koordinátora pre každého účastníka projektu znamená efektívnu pomoc pri hľadaní si nového zamestnania.

Každý koordinátor má pravidelne k dispozícii ponuku voľných pracovných príležitostí v konkrétnom regióne, ktorú s každým zamestnancom podľa záujmu prediskutuje a odporučí mu vhodné pracovné ponuky. Takisto má k dispozícii ponuku možností absolvovania rekvalifikačných kurzov pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce.

Na hľadanie si nového zamestnania sa treba dôkladne pripraviť. Skôr ako začnete s hľadaním voľných pracovných ponúk, pripravte si nasledovné dokumenty:

1. Životopis

Životopis alebo Curriculum Vitae (skratka CV) je v súčasnej modernej dobe odlišný od toho, čo nás učili písať v škole. Nie je to súvislý text, skôr štruktúrované informácie o uchádzačovi o prácu. Každý dobre napísaný životopis musí obsahovať nasledovné údaje:

- Základné životopisné údaje
- Dosiadnuté vzdelanie
- Popis profesionálnej dráhy
- Ďalšie vedomosti, schopnosti a zručnosti
- Záujmy
- Referencie
- Možný termín nástupu
- Podpis a dátum napísania

2. Sprievodný list

Sprievodným listom preukazujete záujem o konkrétnu pracovnú pozíciu. V liste je potrebné uviesť o akú pozíciu máte záujem, prečo sa zaujímate o danú prácu, krátku informáciu o vašej praxi, informácie o silných stránkach a prednostiach. Sprievodný list by mal pôsobiť veľmi presvedčujúco a zaujať budúceho zamestnávateľa.

Aj keď sa zapojíte do projektu Outplacement, kde sa vám snažíme pomôcť nájsť si prácu, musíte byť v hľadaní práce aktívni aj sami. Existuje veľa spôsobov ako si hľadať nové zamestnanie. V zásade sú dva základné spôsoby: prejavenie záujmu o inzerované voľné miesto alebo tzv. slepé uchádzanie, pri ktorom zašlete

žiadosť a životopis bez toho, aby ste vedeli, či daná firma v súčasnosti hľadá nových ľudí. Obidva tieto spôsoby sú správne a rovnocenné.

Kde hľadať voľné pracovné miesta?

1. Spýtajte sa svojej rodiny, príbuzných a známych, je to najúčinnější spôsob nájdania si novej práce!
  2. Pravidelne sledujte inzeráty o voľných pracovných miestach v celoslovenských a regionálnych novinách
  3. Kontaktujte personálne agentúry a zaregistrujte sa do ich databáz
  4. Sledujte médiá – rádio a televíziu, mieste burzy práce, relácie o trhu a podnikateľoch
  5. Ak ste skúsený, skúste hľadať inzeráty na internete. Ak ste sa s internetom ešte nestretli, obráťte sa na regionálneho koordinátora!
  6. Vytipujte si firmy vo vašom okolí a zašlite im životopis so sprievodným listom „naslepo“
  7. Sledujte voľné miesta na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny
  8. Sami si podajte inzerát v regionálnych novinách
  9. Pravidelne kontaktujte svojho regionálneho koordinátora, ktorý má neustále zoznam voľných pracovných miest v regióne
  10. Porozmýšľajte, či ste ochotní za prácou cestovať do iného regiónu
- Vaša snaha bude skôr alebo neskôr korunovaná úspechom a vy sa budete tešiť z nového pracovného miesta.

trenkwalder Management Partners

Malý ekonomický slovníček

faktúra – najčastejšie používaný účtovný (aj daňový) doklad v odberateľsko – dodávateľských vzťahoch. Dodávateľ v ňom uvádza svoj peňažný nárok voči odberateľovi za uskutočnený výkon (dodávku investičného majetku, materiálu, tovaru, služby a pod.).

finančné orgány – orgány štátnej správy, ktoré sú oprávnené spravovať dane a poplatky. V Slovenskej republike ich tvoria:

1. Ministerstvo financií SR
2. Ústredné daňové riaditeľstvo SR
3. daňové úrady

forfaiting – osobitná forma dodávateľského úveru, ktorá sa používa pri exporte. Dodávateľ pohľadávky vzniknuté exportom odpredá finančnej inštitúcii, tzv. forfaiterovi, ktorá na seba preberá všetky riziká inkasa. Ako protihodnotu podstúpeného rizika, ako aj na krytie výdavkov, spojených s inkasovaním pohľadávky si forfaiter ponecháva časť hodnoty pohľadávky.

fúzia – ekonomické splynutie predtým samostatných podnikov prenesením všetkých práv a záväzkov zanikajúcich subjektov na nový organizačný útvar.

Poľovnícka výroba - v akej podobe ?

V poslednom čase trápi táto otázka hlavne "plnokrvných" lesníkov. V mojom ponímaní sú sto tí, ktorým leží na srdci les ako celok t.j. ekosystém v rovnovážnom stave rastlinných i živočíšnych zložiek, pričom dokážu myslieť aspoň na dvadsať rokov dopredu. Tých zodpovednejších trápi aj otázka (ktorá by mala zaujímať aj tých lepšie platených) a to ako budú vyzeráť nimi vyťažené, založené, ochraňované a vychovávané porasty keď sa opäť dožijú rubnej doby.

V súvislosti s nadpisom príspevku mali by sme si všimnúť ako je definované poľovníctvo v rámci LSR š.p. Podnikový poľovnícky poriadok vo svojej úvodnej časti definuje poľovnícku výrobu podniku ako :

1. Cieľavedomé skvalitňovanie trofejovej a chovnej hodnoty poľovnej zveri a zachovanie jej genofondu.
2. Zabezpečenie ekologickej rovnováhy medzi zverou a jej životným prostredím, najmä reguláciu početných stavov pri zosúladovaní záujmov lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a ochrany prírody.
3. Plnenie ekonomickej, kultúrnej, etickej a výchovnej funkcie.

Napriek tomu, že podľa môjho názoru mala byť prioritou položená na zásade č.2, kým zásada č.1 mala byť druhoradá a zásada č.3 je zbytočne duplicitná so zásadou č.2 je možné konštatovať, že takto postavená definícia obsahuje všetky dôvody k tomu, aby sme poľovnícku výrobu aj naďalej chápali ako dôležitý hospodársky záujem podniku.

Pred topmanažmentami podnikov št. lesov stojí zhruba už od nežnej revolúcie v súvislosti so štátnymi poľovnými pozemkami neprijemná otázka "prenajať alebo neprenajať"?!

Analyzujeme preto tieto dve alternatívy z hľadiska lesohospodárskych záujmov a porovnajme ich isté alebo prognózované dopady na lesné hospodárstvo a lesné ekosystémy.

V prípade alternatívy prenajímania môžeme s určitosťou hodnotiť tieto pozitíva :

- vysoké tržby z nájomného (nie však podľa momentálne platnej legislatívy, pretože v súčasnosti platia pevné, takmer zanedbateľné ceny nájomného)
- zníženie režijných nákladov na po-

ľovníctvo (materiál, mzdy, pomocné činnosti...)

- prioritu dostanú lesné (drevinové) spoločenstvá pred zverou v zmysle reálnych ekonomických predpokladov (les aj bez zveri môže plniť svoje ekonomické úlohy)

Proti alternatíve prenajímania však hovoria tiež vážne negatíva :

- záujmom čiste poľovnícky motivovaných nájomcov je pochopiteľná snaha o zvýšenie stavov úžitkovej zveri nad únosnú mieru, pretože únosné stavy nemôžu poskytnúť dostatočný počet poľovníckych, rozumej streleckých príležitostí

- vysoké stavy zveri znamenajú automaticky veľké škody na lese (aj poľných kultúrach) čo mimo značných ekonomických negatív prináša so sebou obvykle aj celý rad sporov riešiteľných len drahou administratívne - právnu cestou

- dochádza k nezdravému oddeleniu až antagonizmu medzi lesných hospodárstvom a poľovníctvom na škodu ekológie lesa a kultúrnych eticko - výchovných aspektov

- snahy o premnožovanie úžitkových druhov zveri budú určite evokovať aj snahu o vybijanie predátorov t.j. dravcov a šeliem, z ktorých väčšina patrí medzi chránené alebo aspoň vzácné druhy zveri

- pri hrozbe neudržania nájmu revíru na ďalšie nájomné obdobie dochádza k vydrancovaniu revíru, ktoré je veľmi ťažké dostať pod kontrolu, zvlášť pri vyššom spoločenskom postavení nájomcu

Alternatívy prenájmu či zachovania režijných revírov majú veľmi jednoduchý algoritmus. To čo je výhodou na jednej strane je nevýhodou na strane druhej.

Skrátene by sme mohli povedať, že chovať zver dokáže aj poľovník - nelesník a ekonomika (ovšem len krátko-

dobá) dá sa robiť aj vysokými tržbami z trhových cien nájomného za revíry. Ale obhospodarovať populácie poľovnej zveri tak, aby netrpela nielen zver ale ani les, to dokáže cieľavedome len poľovník - lesohospodár, pričom tržby z poľovnej výroby môžu mať len doplnkový charakter k tržbám z hlavnej výroby.

A nedá mi nepripomenúť, že v tomto prípade musí byť pre nás dôležitá dlhodobá ekonomika produkcie dreva oproti niekoľkým percentám tržieb z poľovnej výroby.

Čím boli preto asi motivovaní radiaci pracovníci št. podnikov lesného hospodárstva, ktorí hlavne v rokoch 1997 až 2001 prenajali len za doslova symbolickú cenu desaťtisíce hektárov režijných revírov, pričom niektorí súčasní javia snahu v podobných neohospodárnych tendenciách pokračovať ?! Nepripomína to niečo čo sa v slušných pomeroch nazýva korupciou, pričom provízia nemusí mať len (primitívnu) podobu hotovosti ?!

Skúsenosti zo 60-80 -tych rokov minulého storočia (obrovské škody na lesných porastoch s dlhodobými veľmi negatívnymi dopadmi aj na súčasnú ekonomiku lesného hospodárstva a ekológiu lesa) nás poučujú o tom, že prenájom práva poľovníctva len čiste poľovnícky motivovaného subjektu je tou najhoršou alternatívou pre les aj pre zver.

Vychádzajúc z uvedeného logicky vyplýva, že vlastník (správca) lesného majetku by sa mal snažiť o to, aby si praktický výkon práva poľovníctva udržal na čím väčšej ploche a prenajal právo poľovníctva len tam, kde jeho pozemky tvoria zanedbateľnú súčasť uznaného poľovného revíru. Diktuje nám to jednoznačne dlhodobý výrobný cyklus lesného hospodárstva a vedomie, že naše zlé rozhodnutia môžu spôsobiť o niekoľko desaťročí vážne komplikácie - aj keď už len našim nasledovníkom.

Manažéra musí byť predovšetkým zodpovednou osobou. K zodpovedným rozhodnutiam sa však najskôr dopracuje cez predvídavosť. A tej zrejme nikdy nie je dosť, hlavne v takom špecifickom výrobnom odvetví, kde doba dosiahnutia toho skutočného produktu, ktorým je les trvá v priemere celé storočie.

Text: **Ing. Jaroslav Ďurík, VTN OZ Žilina**
 Ilustr. foto: **Dáša Pavlovičová**

Dobrý nápad + úspešná realizácia = nová tradícia ?

Prísť s niečím novým, s niečím, čo zaujme, poteší a pomôže, nie je nikdy ľahké. Ak sa to však podarí, a to aj napriek tomu, že je práve piatok trinásteho a búrkové mraky do bodky potvrdzujú predpoveď pána Ilka, potom je to dobrý pocit. Práve na taký majú zaslúžene nárok všetci kolegovia z OZ Slovenská Lupča, ktorí sa 13. augusta pričínili o odskúšanie vlastného skvelého nápadu. A ako je to už o skvelých nápadoch všeobecne známe, bývajú napodiv jednoduché, väčšinou stačí len maličkosť – prísť na ne. Ale podme pekne po poriadku.

Propozície súťaže o „Naj horára“ boli napísané jasne. Každá správa vyšle do súťaže troch lesníkov, ktorí sa pokúsia svojimi praktickými vedomosťami i zručnosťou dokázať, že patria vo svojej neľahkej profesii k tým najlepším. A hoci objavnému a dobre pripravenému podujatiu v prostredí Jasenianskej Kyslej nechýbala ani úsmevná pohoda, bola to predovšetkým regulárna súťaž, ktorá držala v napätí nielen 21 hlavných aktérov, ale aj všetkých prizeraajúcich sa. O čo tu vlastne išlo ?

Súťaž o najlepšieho lesníka vychádzala z toho, čo je chlebom každodenným tohto povolania. A práve v myšlienke predviesť dennú rutinu v atraktívnom súťažnom šate je hlavná hodnota lupčianskeho nápadu, ktorým Vladimír Masica zdravo nakazil svojich spolupracovníkov. Podujatie prebiehalo na šiestich účelne zoradených a dobre označených stanovištiach. Súťažiaci začínali rozplavbou v podobe testov z pravidiel bezpečnosti práce. Bola to povinná jazda, pri ktorej si divák

veľmi neužil. Ale potom to už malo šmrnc! Veď skúste pred očami zvedavých, povzbudzujúcich i podpičujúcich kolegov vzorne, podľa normy a čo najrýchlejšie zasadiť sadenicu smreka! A navyše keď je rozhodkyňou pestovateľka závodu, ktorá so stopkami v rukách pozerá na každý váš pohyb. Skúste „na kolene“ zbiť feromónový lapač tak, aby všetko zapasovalo a prsty popritom ostali celé! V priestore venovanom ťažbe dreva sa každý súťažiaci musel rozhodnúť pri odhade celkového objemu niekoľkých rozmerovo i druhovo veľmi rozdielnych kmeňov. Skúsil som to s úprimnou vierou vo vlastné skúsenosti aj ja, no nebol som najpresnejší - odhadol som to na 8 m³, v skutočnosti ich tam bolo len 6,22. Darmo, denná prax je niečo iné. Potom nasledovalo meranie dreva pripraveného k odvozu, jeho správne označenie, výpočet objemu a vypísanie odvozného lístka. A všetko samozrejme na čas. Po strelbe zo vzduchovky v stoji bez opory uzatvárala súťažné disciplíny jedna z tých úsmevnejších - zatínanie sekerou na presnosť. Bolo tu vidieť pekné trefy do čierneho, ale i tie, kde riadne „zadul vietor“... Súťaženiu však ešte ani potom nebol koniec. Lesníci, ale tento krát už aj ostatní prítomní, mohli otestovať svoj osobný výkon vo vypití fľaše piva na čas. Kvôli poriadku treba poznamenať, že v ponuke bola aj nealkoholická forma tohto nápoja, štatistiky však nezaznamenali, koľkí ju využili. Dôležitejšie bolo, že celý výťažok zo samostatného štartovného za túto disciplínu vo výške 840 Sk poputoval na podporu detskej onkológie.

Výsledky „terénneho výpočtového strediska“, na ktoré sa čakalo popri košovke výborných guľášov, však celkové rozuzlenie ešte nepri niesli. Rovnaký najvyšší počet bodov získali totiž hneď dvaja lesníci - Milan Blaško z LS Slovenská Lupča a Ivan Majerík z LS Predajná. A tak nasledoval dramatický „rozsek“ pomocou sekerky, vďaka ktorému sa „Najlepším lesníkom OZ Slovenská Lupča pre rok 2004“ stal Milan Blaško. Najlepšie lesnícke družstvo v zložení Milan Blaško, Rastislav Blaško a Ján Fašang pochádza taktiež z LS Slovenská Lupča. Pekné ceny, ktoré do súťaže venovala firma GRUBE Zvolen a HUSQUARNA Banská Bystrica, najlepším odovzdal spolu s domácim riaditeľom Ing. Vladimírom Masicom aj Ing. Bohumír Glončák z Vedenia Lesov SR, ako aj riaditeľ OZ Krupina Ing. Ladislav Bakay.

Hodnotiť podujatie kolegov zo Slovenskej Lupče, ktorým pri celkovom zabezpečení súťaže najviac pomohla vlastná odborová organizácia, je veľmi jednoduché. Dobrú myšlienku premenili na organizačne výborne zvládnutú akciu. Niet divu, že Bohumír Glončák priamo za horúca prišiel s návrhom, aby organizátori svoje tohtoročné „nulté“ skúsenosti zhodnotili v budúcnosti na tematicky ešte širšie koncipovanom podujatí v celopodnikovom rozsahu. Súťaž o NAJ LESNÍKA LSR 2005 by určite bola sviežou akciou, ktorá by prácu lesníka mohla ponúknuť v príťažlivej forme aj nelesníckej verejnosti. Takže, vzniká nám nová podniková tradícia ? Verím, že áno.

Text: **Ján Mičovský**
Foto: **Ing. Branislav Petro**

História lesníctva na Orave

V minulom čísle Lesníka sme priniesli informácie z otvorenia trvalej lesníckej expozície História lesníctva na Orave venovanej histórii lesníctva na Orave, práci lesníkov a ochrane prírody v budove bývalého Riaditeľstva Oravského komposesorátu v Oravskom Podzámku, ktoré sa uskutočnilo 6. augusta v rámci bohatého programu „Lesníckeho víkend na Orave“ (viac informácií na www.lesy.sk – „Od 5. augusta prebiehal na Orave lesnícky víkend“).

OZ Námestovo Vás pozýva na prehliadku tejto lesníckej expozície, ktorá aj napriek tomu, že je venovaná histórii lesníctva na Orave prináša ukážky namáhavej a zodpovednej práce nás všetkých - lesníkov a lesných robotníkov v minulosti a dnes, starostlivosti o lesnú zver a les od jeho založenia až po spracovanie dreva.

Expozícia je otvorená v pracovných dňoch od 8.00 do 15.00 hod., cez víkend od 10.00 do 16.00 hod. a jej prehliadku možno spojiť s návštevou Oravského hradu a mnohých iných zaujímavostí na Orave, plavbou na plti po rieke Orava z Oravského Podzámku či ubytovaním v dvoch chatách OZ Námestovo v prírode cca 2 km od obce s kapacitou 20 a 6 lôžok a ďalších na celej Orave. Skupinové návštevy radi privítame aj v mimoprevádzkových hodinách po ich kontaktovaní sa osobne či telefonicky priamo na OZ Námestovo alebo kedykoľvek na tel. č. 0905 183 967.

Návštevníci majú k dispozícii propagačný materiál – „skladačku“, z ktorej sa dozvedia niečo o budove, v ktorej je expozícia inštalovaná a o jej histórii, ktorá je od jej postavenia spojená s lesníctvom, o štruktúre expozície, ktorá tvorí 3 samostatné celky (História lesníctva na Orave, Les

Pozvánka na prehliadku expozície

a jeho význam a Poľovníctvo a starostlivosť o zver) a informácie o Oravskom komposesoráte, ktorý bol špecifickou majetkovou formou na Orave úzko spojenou s lesom.

Chceme sa poďakovať vedeniu štátneho podniku Lesy SR Banská Bystrica za podporu pri realizácii tohto projektu. Poďakovanie patrí aj Oravskému múzeu P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne za spoluprácu pri inštalovaní expozície, ústretovosť a zapožičanie časti vystavovaných exponátov a dokumentácie zo svojho fondu (naše osobitné poďakovanie patrí RNDr. Olge Removčíkovej za vypracovanie scenára a odbornú spoluprácu) a všetkým našim pracovníkom, ktorí svojou prácou, materiálmi, organizačne, odborne či akokoľvek inak prispeli k vytvoreniu tejto expozície a tým zároveň k prezentácii lesníckej práce a lesníctva – jeho súčasnosti

a histórie na Orave. S predstavením expozície sa mohli stretnúť aj návštevníci augustového veľtrhu Agrokomplex v časti „Dovolenka na vidieku“, za čo sa chceme poďakovať Agentúre pre podporu lesníckych a ekologických aktivít – ALEA, ktorá nám poskytla na túto akciu časť svojej prezentačnej plochy. Zároveň sa tešíme na prislúbenú ďalšiu spoluprácu najbližšie na septembrovej výstave Lignumexpo a Les 2004.

Expozícia je vhodne riešená nielen pre širokú nelesnícku verejnosť, ale aj pre deti, ktoré sa v sprievode lektora dozvedia veľa zaujímavých a užitočných informácií o lese, lesníctve a lesnej zveri. Práve pre mladú generáciu – žiakov škôl má OZ Námestovo pripravené pozvánky na prehliadku, ktorými oslovia Základné školy na Orave už v septembri na začiatku nového školského roka.

Veríme, že si pri svojej ceste na Oravu nájdete čas na prehliadku určite zaujímavého diela, ktorého cieľom je vzdať úctu generáciám lesníkov a lesných robotníkov – ich zodpovednej práci nielen na Orave, ale kdekoľvek na Slovensku a prezentovať našu prácu a starostlivosť o les širokej verejnosti.

O tom, že o prehliadku expozície, ktorá je inštalovaná v historickej budove v atraktívnom turistickom prostredí pod Oravským hradom je záujem svedčia aj mnohé zápisy a poďakovania v Pamätnej knihe nielen v slovenčine, ale aj českom, poľskom, maďarskom či ukrajinskom jazyku. Napr. „Ďěkujeme za expozíciu, ktorá myslí na naše korene“, „Ďěkujeme za úžasnou prohlídku, dědeček hajný by zaplesal!“ a ďalšie.

Text a foto: **Ing. R. Lorko**,
OZ Námestovo

Aj o tom !

Zastavil som sa minule v Oravskom Podzámku. Lesnícku expozíciu, ktorú tam budove Oravského komposorátu pripravili a verejnosti sprístupnili kolegovia z OZ Námestovo popísal podrobne Peter Gogola už v minulom dvojčísle. A tak sa chcem zmieniť len o svojom osobnom dojme. Nepoužijem veľa slov: Výstava je urobená vynikajúco! Vkusne, s veľmi čistým architektonickým riešením. Kombinácia textu a trojrozmerných exponátov je dobre vyvážená. Dojem umocní aj ochotná sprievodkyňa, ktorá na záver ponúkne každému návštevníkovi bezplatný suvení v podobe nápadito zabalených semien lesných drevín.

V blízkosti atraktívneho hradu nám teda vznikla ďalšia ustanovizeň lesníckej kultúry, ktorá nepochybne rozšíri trhlinku v skreslenom nazeraní verejnosti na prácu lesníka. Je dobre, že kolegovia z Oravy našli chuť a spôsob, ako predstaviť tunajšiu bohatú lesnícku históriu. Ved' je aj čo !! Ak dokážeme takto účinne pracovať aj na tomto poli, určite sa nám to všetkým vráti. Napríklad aj tak, že azda už prestaneme teatrálne vyhlasovať, že si ani veľmi neprajeme, aby sa naše deti profesionálne vydali v našich lesníckych stopách. Naopak, budeme hrdí, ak sa tak náhodou rozhodnú. Aj o tom je trvalá lesnícka expozícia na Orave.

Ján Mičovský

Víkend v Turci alebo Cherchez la femme...

PRACOVNÉ STRETNUTIE KLUBU ŽIEN PRI SLOVENSKEJ LESNÍCKEJ KOMORE

Žena - lesníčka má v porovnaní so svojimi kolegami mužmi neľahkú pozíciu: v profesii, ktorá bývala doménou mužov nie je jednoduché sa presadiť. Každodenný kolotoč pracovných a rodinných povinností dokonale zaberie voľný čas. Našťastie je dosť takých, ktoré si okrem svojej rodiny a práce nájdu ešte čas na stretnutie s kolegyňami. A že nejde o nejaké „klebietky pri kávičke“, ale o seriózny program, o tom je pár nasledujúcich riadkov.

Klub žien pri Slovenskej lesníckej komore sa zišiel na svojom 6. celoslovenskom stretnutí, ktoré sa uskutočnilo 19. až 22. augusta v Turčianskych Tepliciach. Trojdňový program bol naplnený poznávacími aktivitami i diskusiami o ďalšom smerovaní Klubu žien, Slovenskej lesníckej komory i lesníctva vo všeobecnosti. Svoje skúsenosti si mohli vymeniť tiež s kolegyňami z Nemecka a Čiech. V piatok 20. augusta účastníčky stretnutia navštívili Kremnicu, kde si prezreli pamätihodnosti mesta - Chrám Sv. Kataríny a Múzeum cechov. Exkurzia do Pohoria Žiar s ukázkami lesa

prírodného v porovnaní s lesom obhospodarovaným a lesnej škôlky Biely Potok presmerovala pozornosť k odborným lesníckym témam. Sobotný program pokračoval v blízkej Gaderskej doline, na Lesnej správe Blatnica. V nedeľu 22. augusta sa lesníčky rozhodli pre návštevu kúpeľov v Turčianskych Tepliciach, ktorá ich osviežila po turistickom výstupe na Krížnu a Ostredok .

Klub lesníčok pri SLK je ambicióznym spolkom, ktorý do budúcnosti hľadá s optimizmom. Napriek tomu, že väčšinu nákladov na činnosť si členky klubu hradia zo svojho vrecka, chuť stretávať sa ich neopúšťa. Okrem toho je záujem kontaktovať podobné ženské profesijné združenia v zahraničí. Ten je však limitovaný financiami, ale ani to nemusí byť „cesta zarúbaná“. V piatok podvečer prišiel do Turčianskych Teplic s kyticou ruží ako pravý gentleman riaditeľ pre vnútornú správu š.p. Lesy SR Ing. Bohumír Glončák a prisľúbil podporu zo strany Lesov SR. A s akým pozdravom sa lúčili lesníčky v nedeľu popoludní? Dovidenia o rok na Záhorí!

- go -

L'UDIA A LESY

O sebeckve, zákonoch i o zborovom speve

Doktor, ktorý si biely plášť oblieka len občas

Cena života nemá ekvivalent. Akékoľvek prirovnanie je len neúspešným pokusom filozofa vyjadriť absolútnu hodnotu. A to je možné v matematike, nie však v jedinečnosti nášho bytia. Jedinečnosti, ktorá je taká samozrejmalá, že uvedomiť si ju je neľahké. Pozrime sa napríklad na vlastnú ruku, roztvoríme dľaň a pomaly ju zavrieme... Také obyčajné... Úkon nad ktorého dokonalosťou nás život len málokedy donúti pouvažovať. Bývajú však okamihy, keď sa samozrejmosť premení na jediný bod nášho chcenia. Sú to okamihy pravdy. Napríklad, keď z tela nášho bližšieho tryskom uniká život. Predstava ťaživá, nie však až tak výnimočná. Vtedy je rečiam koniec. Pomôcť môže len čin. Úplne obyčajný, no absolútne konkrétny.

Jedným z tých, ktorí sú nositeľmi obyčajných činov, na ktorých stojí ľudskosť tohto sveta je aj JUDr. Milan VANČO, pracovník právnej služby generálneho riaditeľstva, držiteľ mimoriadneho ocenenia, ktoré neudeluje ani Hrad. Udeliť ho môže len naša schopnosť myslieť aj na druhých. Držiteľ Diamantovej plakety profesora Jánskeho za darovanie krvi.

Milan, právnik je v očiach verejnosti často vnímaný skôr ako človek, ktorého myslenie sa pohybuje v zákrutách paragrafov a tučných honorárov, než ako pravidelný návštevník transfúznej stanice. Viem, je to hlúpa úvaha, no aj tak, kde sa vzali korene tvojho darcovstva?

Naozaj to nie je ktovieaká úvaha, no viem, že to niekto môže vidieť práve aj tak. Verím však, že prínos každého z nás nie je len v tom čo robíme, ale predovšetkým v tom ako to robíme. K darcovstvu som sa pripravoval akosi postupne, nebol v tom spočiatku žiadny úmysel. Prvý odber som mal v roku 1975, no v najbližších deviatich rokoch som navštívil transfúznú stanicu asi len štyrikrát. Až od roku 1984 sa datuje moje v podstate pravidelné darovanie krvi, na transfúzku som zašiel tak tri, štyrikrát ročne, teraz už menej. Možno, že k rozhodnutiu stať sa pravidelným bezpríspevkovým darcom prispela moja mama, ktorá v mladších rokoch tiež často darovala krv a ja som si chcel dokázať, že nie som horší. Ako hovorí klasik – exempla trahunt. A dôkazom toho, že príklady naozaj priťahujú je aj to, že k darcovstvu krvi som prirodzene pritiahol aj syna, ktorý má za sebou už jedenásť odberov.

Diamantová Jánskeho plaketa je najvyšším stupňom uznania, ktoré môže darca krvi dostať. Za koľko odberov sa udeľuje a kedy si ju dostal ty?

Diamantová plaketa sa udeľuje za 80 bezpríspevkových odberov. Tento počet som dosiahol asi v roku 2002, v súčasnosti mám za sebou 87 odberov a verím, že mi zdravotný stav dovolí dotiahnuť to aspoň na tú stovku. Ale o samotný počet tu vari nejde. Dôležité je, že človek ak môže a chce, krv jednoducho daruje a urobí tak čosi aj pre druhých. Napokon na tomto svete máme len to, čo dáme inému...

Teda, nezištnosť v tej pravej podobe...?

Áno, ale je človek naozaj tak nezištný? Potrebujeme konať dobro,

no naše skutočné pohnútky často nepoznáme. Dobročinnosť totiž pomáha nielen tomu, kto je jej cieľom, ale aj tomu, kto sa o ňu snaží. A tu sa treba asi s pokorou priznať, že ten pocit, ktorý v nás po dobrom skutku ostáva nie je celkom nezištný. Veď človek možno koná dobro práve aj kvôli tomuto peknému pocitu. Možno potom ešte hovoriť o nezištnosti...?

Nebudem polemizovať, no ak by svetom prebehla epidémia len takejto zištnosti, určite by mu to neuškodilo. Ale predpokladám, že darcovstvo prináša aj rukolapnejšie výhody....?

Ak myslíš platený odber krvi, tak takéhoto som sa zúčastnil len raz, kedysi na začiatku. Je však fakt, že isté materiálne výhody to prináša. Veď napríklad darca má podľa zákona nárok na zníženie daňového základu za každý odber o 2000 korún a tí so striebornými, zlatými a diamantovými plaketami neplatia napríklad ani povestné 20 korunové lekárske poplatky. Mesto Banská Bystrica je ešte štedrejšie, poskytuje nám finančnú zľavu na emhá-déčku, voľný vstup na plaváreň, či na futbal. A na moju diamantovú plaketu nezabudli ani naše odbory, nuž naozaj sa nestážujem...

Bol si niekedy aj v situácii, že Ťa volali ku konkrétnemu akútnemu prípadu ?

Bol, ale pravdu povediac, nikdy som sa o to, komu je krv určená bližšie nezaujímal, je to často dosť „na city“. Myslím si preto, že nie je podstatné komu pomohla, dôležité je, že pomohla. Dopyt po krvi je stále vysoký a je dobre, že darcovia sú, hoci stav, keď krvných zásob je dostatok býva len zriedkavo.

Si nositeľom Diamantovej Jánskeho plakety, no tvoju fotografiu som na tabuli cti Klubu darcov krvi v bystrickej transfúzke nevidel...

Nie je tam, lebo to naozaj nie je dôležité. Ale keď hovoríš o našom klube, tak si mi teraz pripomenul niečo, na čo myslím už od roku 2002. Možno je tento náš rozhovor tá správna príležitosť prezentovať myšlienku.

O či ide ?

V podniku máme pri lesných prácach stále vysokú úrazovosť a výnimkou nebývajú ani ťažké prípady, kde je treba často veľa krvi. Bolo by dobre mať databázu našich zamestnancov, ktorí sú jej darcami. V určitých chvíľach je to totiž veľmi dôležité. Napríklad pri akútnom ohrození sa transfúzia môže poskytnúť priamo zo žily do žily a vtedy informácia o tom, kto z tých, ktorí sú nablízku má potrebnú krvnú skupinu, má doslova cenu života. Myslím, že by bolo dobre mať centrálnu podnikovú evidenciu darcov a túto viesť aj na jednotlivých závodoch, či správach.

Využime teda stránky LESNÍKa a pomôžeme tvoju nápadu. Čo navrhuješ ?

Chcem poprosiť všetkých kolegov - darcov krvi, nech pracujú kdekoľvek na našom podniku a s vytvorením podnikovej databázy darcov súhlasia, aby mi v krátkom čase poslali svoje meno, adresu domov i na pracovisko, aktuálne čísla telefónov a kópiu darcovského preukazu bez údaju o rodnom čísle, na ktorom však dobre vidno meno a krvnú skupinu. Pomohlo by to vytvoreniu centrálnej databázy „Klubu darcov krvi pri LSR“ a jej rozposlaniu na jednotlivé závody, či budúce RŠL, aby miestne evidencie vznikli aj tam. Ak sa to úspešne rozbehne prosím, aby mi všetky následné zmeny údajov boli bezodkladne oznamované. Kontakt na mňa je: Milan Vančo, Lesy SR, š.p., Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, telefón 048 43 44 286. Získané údaje oznámim všetkým OZ obratom. Držitelia ktorejkoľvek Jánskeho plakety, ktorých určite máme medzi našimi zamestnancami dosť a nevieme o nich, nech, prosím, priložia aj fotokópiu potvrdenia o jej udelení. Dobré by však bolo ísť ešte ďalej. Každý z nás by mal poznať svoju krvnú skupinu, záznam o tom by mal byť aj v osobnom spise. Databáza krvných skupín zamestnancov by mala byť na ľahko prístupnom mieste na našich závodoch a správach.

Podme teraz, Milan, k tvojej profesii. V zákonoch je, diplomaticky povedané, toľko dynamiky, že vraj už ani vy právnici pomaly neviete, čo platí a čo nie. Naš lesný zákon je však „na spadnutie“ už mnoho rokov a stále ho nemáme, poľovníci zase pri zmienke o novom poľovnom zákone dostávajú vyrážky. Ako to všetko vníma odborník ?

Predovšetkým si treba uve-

domiť, že mi tu na podniku legislatívu netvoríme, ale aplikujeme. A musíme ju aplikovať takú aká je. Nie je to vôbec jednoduché, ale od toho sme tu. Súčasná situácia však nie je len odrazom stavu, aký panuje v radoch rezortných legislatívcoch, kde mnohí odchádzajú za lepším, ale aj kvality poslaneckého zboru, kde má každý poslanec k dispozícii slušné prostriedky na to aby si zaplatili kvalifikovaných poradcov, no neviem či ich v dostatočnej miere na tento účel aj využíva. Myslím však, že už vstupujeme do pokojnejšej legislatívnej fázy, ktorá umožní prijímať lepšie prepracované zákony. A bude dobre ak nezaбудneme, že za všetkým, i za tvorbou zákonov i za ich dodržiavaním sú vždy len ľudia. Našmu štátnemu podniku sa napríklad s obľubou vyčíta, že je štátny a je preto akoby automaticky zlý hospodár. To samozrejme nie je pravda. Dôležité však je ako sa o zverený majetok staráme. V tom je veľká výzva i šanca. Ale, ako vravím, to nie je len vec zákonov, ale predovšetkým vec ľudí, teda každého z nás.

Súhlasím, ale keď ani legislatíva nám v tomto smere nie je žiadnym vzorom. Ved' ako napríklad môže novela zákona o životnom prostredí rozhodnúť, že súkromníkoví náhrada za obmedzenie hospodárenia v lese patrí a štátnemu podniku za to isté nie...

Vieme o tom, tohtoročná novela zákona o ochrane a tvorbe životného prostredia číslo 364 takýto účinok naozaj má. Zvažuje sa iniciatíva s cieľom namietat' voči porušeniu Ústavy, ktorá predsa zaručuje rovnosť foriem vlastníctva. Určite sa to zvládne aj k našej spokojnosti.

Bolo by dobre, keby ste to
(pokračovanie na strane 15)

Výročná cena časopisu Pamiatky a múzeá

Publikácia Od lesov kráľovských k lesom štátnym získala ocenenie

Po trinásty raz udelila redakčná rada revue pre kultúrne dedičstvo Pamiatky a múzeá prestížne výročné ceny za najvýznamnejšie diela a činy v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva za rok 2003. Odovzdanie ocenení sa uskutočnilo v piatok 10. septembra v lučenskej Redute za prítomnosti ministra kultúry Rudolfa Chmela.

Ocenenia sú každoročne udeľované v šiestich kategóriách. V kategórii Publikácia bol ocenený vydavateľský počín, ktorý vzišiel z iniciatívy štátneho podniku Lesy SR – kniha *Od lesov kráľovských k lesom štátnym*. Toto dielo populárno-náučným spôsobom prezentuje históriu lesníctva na Slovensku od 13. storočia po súčasnosť.

Cenu z rúk generálneho riaditeľa Slovenského národného múzea Petra Marákyho a sekčnej riaditeľky ministerstva kultúry Kataríny Kosovej prevzali autorky Ľubica Miľanová a Viktória Józsová z Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene, riaditeľka Lesníckeho a drevárskeho múzea Želmíra Šípková a organizačná riaditeľka Lesov SR Ivana Špiláková.

Odovzdanie cien sa uskutočnilo v rámci otvorenia Dní

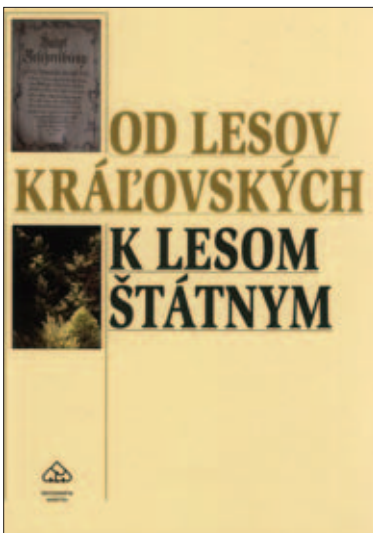
európskeho kultúrneho dedičstva v Lučenci.

Hodnotu ocenenia zvyšuje skutočnosť, že bolo získané v konkurencii ďalších ôsmich diel, kde medzi nomináciami nachádzame rad titulov, ktoré svojím zameraním vzbudzujú prirodzený záujem. Za všetkých spomeňme aspoň „Rakúsky barok a Slovensko“ z autorskej dielne populárneho bojníckeho „kastelána“ Jána Papca, ktorý vydalo Slovenské národné múzeum, či „Sprievodcu po Kammerhofe“, ktorý vo Vydavateľstve BEDEKER vydalo Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici.

Udelenie Výročnej ceny za rok 2003 odbornou-popularizačnému dielu, ktoré uzrelo svetlo sveta vďaka nášmu podniku je gestom, ktoré si hodno všimnúť. Svedčí o tom, že ak chceme aby lesnícky stav dospel k všeobecnému pozdvihnutiu

musíme si ho predovšetkým sami prirodzene v úcte držať. A niečo pre to aj urobiť. Ocenenie preto patrí aj všetkým závodcom a najmä kolegom, ktorí pre autorov diela poskytli cenné podklady. Je to pre nás všetkých stimul k tomu, aby sme popri dennej práci nezabúdali ani na širšie historické súvislosti nášho krásneho povolania.

- go, mi -

Ing. Špiláková preberá ocenenie

Kultúrny program

Kolektív ocenených

Halali oslávilo jubileum

Stretnutie priateľov populárnej televíznej relácie

V rámci 2. ročníka celoslovenskej súťaže *Deti prírody* sa **11. a 12. septembra** v priestoroch Strediska environmentálnej výchovy SAŽP Drienok na Teplom vrchu uskutočnilo *Stretnutie priateľov Halali*. Motívom stretnutia bolo poobhliadnutie sa za doterajšou históriou Halali – doteraz bolo odvysielaných sto častí tejto obľúbenej relácie. Tvorcovia relácie sú v skvelej kondícii, sršia nápadmi a už teraz sa môžeme tešiť na ďalšie vydania. Ako nám povedal Ing. Alojz Kaššák z agentúry Anima production, ktorá Halali vyrába, „*sme vždy tam, kde sa deje niečo, čo súvisí s lesmi, lesníctvom, poľovníctvom a ochranou prírody. Teší nás priazeň televíznych divákov a vnímame ju ako záväzok do budúcnosti, robiť reláciu stále lepšie.*“ Držíme palce!

- go -

Harvester v Hiadel'skom sedle

Ďalšie zo série skúšobných nasadení harvesterov

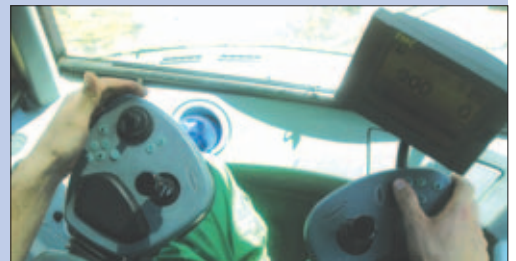
Vo štvrtok **19. augusta** si mohli pozvaní lesníci pozrieť ukážku práce harvesteru Timberjack 1270D, ktorý v poraste na pomedzí Lesných správ Brusno a Slovenská Ľupča vykonával ťažbu.

V mene štátneho podniku Lesy SR privítal prítomných riaditeľ OZ Slovenská Ľupča **Ing. Vladimír Masica**. Potom si vzal slovo **Ing. Fedeš**, zástupca firmy Flexim, ktorá bola iniciátorom prezentácie a na slovenskom trhu zastupuje švédskeho výrobcu Timberjack.

V stručnosti popísal parametre predvádzaného technologického uzla (harvester 1270 D a forwarder 1110 D). Prítomný bol aj uznávaný špecialista na moderné technológie v lesnom hospodárstve, profesor **Tibor Lukáč** z Lesníckej fakulty TU. Vo svojom krátkom preslove konštatoval, že „v myslení lesníkov už bola prekonaná bariéra, či akceptovať nasadenie harvesterov, alebo nie. Otázka znie: kde a ako?“ Veľmi cenná bola možnosť na mieste bilancovať a hovoriť o konkrétnych skúsenostiach s nasadením harvesteru v ťažbe. O tom zasvätené hovorili obaja správcovia: **Ing. Marek Krajčo** z LS Slovenská Ľupča a **Ing. Juraj Štric** z LS Brusno.

Čo dodať na záver? Moderná technika triumfovala ešte v jednom ohľade: zatiaľ čo prítomných účastníkov prezentácie trápilo horúce počasie, operátor harvesteru si sedel v klimatizovanej kabíne.

text a foto: **P. Gogola**

(dokončenie zo strany 13)

namietali takým zvučným hlasom, ako je ten tvoj, ktorý naozaj dobre počuť aj spoza zatvorených dverí. Niet divu, že ho dávaš aj do služieb zborového spevu. Naposledy sa tak stalo na oslavách 60. výročia SNP, keď sme ťa videli so miešaným speváckym zborom Hron. Kde si si svoj barytón tak vyškolil ?

O žiadnom školení nemôže byť reč. Ja som vlastne zborový spev volakedy ani nemal veľmi rád, ak sa ozval z rádia, vypínal som to. Človek sa

však mení, vraví sa, že občas aj k lepšiemu. V tomto smere zaučinkovala, ako to už býva, náhoda. Niekedy v roku 1991, to už som mal po štyridsiatke, ma vtedajší dirigent miešaného speváckeho zboru Canzona Neosolium a terajší rektor Akadémie umení docent Didi pozval pozrieť sa na skúšku a tam sa to stalo ! V ten večer som objavil krásu spevu vo zbere, jednoducho mi z toho začali naskakovať po tele zimomriavky. A tak som zostal. So zborom som prešiel kus Európy - Španielsko, Rakúsko, Ma-

darsko, Poľsko, Bulharsko, Taliansko, spievali sme aj v milánskej La Scale i v tamojšom Dóme, ktorého akustika je naozaj jedinečná. Teraz spievam v miešanom speváckom zbere Hron i v banskobystrickom cirkevnom evanjelickom spevokole. Vážna hudba sa mi stala skutočným denným potešením. Nado všetko mám rád Bachove fúgy a Verdiho opery, ale aj „náš“ Beatles.... Každé umenie je krásne, no hudba je asi nad tým všetkým. Nielenže spája ľudí, ale ich aj mení k lepšiemu. Tomu rád verím.

V pretechnizovanom svete si čoraz viac uvedomujeme význam umenia pre náš život. Osobitne hudby, pretože tá, ako povedal Milan Vančo, je nad všetkým. Je to však intímna sféra každého z nás a predpisovať, čo sa nám má a čo nemá vo svete umenia páčiť je zbytočné. Čo však určite nie je iba našou vecou, je naša ochota a schopnosť myslieť aspoň trochu aj na druhých. Na meranie tejto veličiny nemá sústava SI svoju mernú jednotku, no to ešte neznamená, že táto hodnota nemá pre svet význam. Naopak, dokáže ním celkom reálne pohnúť. Jedným z merítok našej schopnosti zabojsť so sebestvom je iste aj ochota darovať krv. Počet darcov krvi na 100 000 obyvateľov sa považuje v humánnej štatistike za údaj so silnou výpovednou schopnosťou pre posúdenie tej – ktorej krajiny. Nepoznám síce jeho aktuálnu hodnotu, ale nepochybujem, že radí Slovensko medzi popredné krajiny sveta. A preto vari nebude problém aktívne zareagovať na múdru a praktickú myšlienku doktora Milana Vanča. Doktora, ktorý si biely plášť oblieka „len“ dva – tri krát do roka.

Všetkým, čo sa prihlásia do „Klubu darcov krvi pri LSR“ v mene tých, ktorým to v budúcnosti pomôže, s mojím besedníkom úprimne ďakujeme.

Ján Mičovský

Bilancia pobytov detí z detských domovov v ubytovacích zariadeniach Lesov SR

Letné tábory mali rôzne zameranie a ich program bol prispôsobený veku detí. Pre najmenšie deti, vo veku od 3 rokov, bol určený tábor **Z rozprávky do rozprávky**, kde sa deti spolu s vychovávateľmi hrali na rozprávkové bytosti a mali možnosť rozvíjať svoju fantáziu.

Manažérske tábory boli zamerané na posilňovanie osobnosti, riešenie konfliktných situácií, schopnosť tímovej spolupráce a komunikačné zručnosti. Okrem iného deti v rámci programu absolvovali noc pod holým nebom bez dozoru vychovávateľov.

Spevácky tábor bol špeciálne určený talentovaným deťom, ktoré sa naň pripravovali počas celého roka a bol odmenou za úspechy dosiahnuté v iných speváckych súťažiach.

Veľký ohlas mal aj tzv. **súro-**

Presne 239 detí z detských domovov a špeciálnych zariadení z celého Slovenska prežilo letné prázdniny v zariadeniach a chatách š.p. Lesy SR. Tento projekt bol realizovaný v spolupráci so Spoločnosťou priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

denecký tábor, pripravený predovšetkým pre tých súrodencov, ktorí sú umiestnení v rôznych detských domovoch. Stretlo sa v ňom až 20 súrodencov zo 6 súrodeneckých skupín.

„Ubytovacie zariadenia Lesov SR nám umožňujú realizovať pre deti pobyty mimo detských domovov, čo napomáha uvoľnenejšej atmosfére, vytvára priestor pre otvorenejšiu komunikáciu a lepšie priateľské

väzby. Tiež samotné deti sú podnecované k tomu, aby sa aj oni sami zapájali do organizácie podujatia, keďže sú spolu s vedúcimi odkázaní len sami na seba, často na chate vzdialenej od obce aj 6 - 10 kilometrov,“ povedal Bruno Biscontinini, manažér Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

V súčasnosti žije na Slovensku bez rodinného zázemia až 7000 detí, ktoré sú umiestnené v ústavnej výchove. Takmer celý rok trávajú len v škole a v detskom domove či inom špeciálnom zariadení. Prázdninové pobyty na lesníckych chatách neboli pre tieto deti len sprestrením leta, ich cieľom bolo naučiť ich plnohodnotne a kreatívne využívať voľný čas a poskytnúť im priestor pre nadviazanie nových kamarátstiev a v neposlednom rade formovať ich vzťah k prírode.

CIELE POLITIKY

TRVALO UDRŽATEĽNÉHO OBHOSPODAROVANIA LESOV

š.p. Lesy SR

Kritérium III: Zachovanie a podpora produkčnej funkcie lesov

Politika

Lesné hospodárstvo zabezpečuje v ekonomicky potrebnom a ekologicky prijateľnom rozsahu optimálnu kombináciu výrobkov a služieb pre štát i miestne obyvateľstvo. Splnenie primeranej rovnováhy medzi rôznymi potrebami spoločnosti je zabezpečované viacúčelovým lesným hospodárstvom. Verejným poslaním produkčnej funkcie lesa je predovšetkým produkcia dreva ako ekologicky obnoviteľného zdroja suroviny, ktorá má pre človeka nezastupiteľný význam. Rastúca požiadavka domáceho drevospracujúceho priemyslu nezodpovedá po kvantitatívnej, ale i po kvalitatívnej stránke druhovej pestrosti a vyrábanej škále sortimentov dreva.

V strednodobom produkčnom horizonte sa prognózuje zvyšovanie zásob dreva. Zvyšovanie kvality produkčnej funkcie sa dosiahne včasnosťou hospodárskych zásahov, používaním progresívnych technológií a zodpovedajúcou dopravnou infraštruktúrou. Podpora spracovateľského priemyslu sa orientuje na ťažko odbytateľné sortimenty dreva.

Doplňkovými, ale dôležitými produktami lesných ekosystémov sú vianočné stromčeky, brezové a vrbové prútie, ozdobná čečina, šišky na vence, kôrové a pôdne substráty, liečivé byliny, huby, lesné plody (ovocie) a zverina. Pre

vyrovnanú produkciu je nutné aby ich zdroje boli obhospodarované racionálne a trvalo udržateľne a aby nedochádzalo k ich devastácii alebo deštrukcii nadmerným zberom.

Ciele

- Zabezpečiť trvalosť a vyrovnanosť produkcie všetkých relevantných tovarov a služieb poskytovaných lesmi
- Vykonávať ťažbové zásahy v primeranom čase, takým spôsobom a v takom množstve, aby nedochádzalo k ničeniu a poškodzovaniu lesných ekosystémov a zníženiu ich produkčnej schopnosti
- Uplatňovať diferencované postupy v obhospodávaní lesov vzhľadom na stanovištné typy, kvalitu porastov a tvorbu nedrevných produktov lesných ekosystémov
- Riadiť obnovné zastúpenie drevín v prospech zvyšovania ekologickej stability, prírastku a hodnotového efektu lesných porastov
- Optimalizovať hustotu a kvalitu lesnej cestnej siete
- Uplatňovať progresívne a ekologické ťažbovodopravné technológie minimalizujúce poškodenie pôdy a porastov
- Znižovať straty na produkcii spôsobené činnosťou človeka pri hospodárení v lese ale i pri ostatných činnostiach priamo nesúvisiacich s lesnou výrobou
- Regulovať zber nedrevných produktov lesa a zabezpečiť ich racionálne a dlhodobé využívanie verejnosťou
- Podporovať vznik nových výrobných

kapacít pre spracovanie celej škály vyrábaných sortimentov dreva

Kritérium IV: Zachovanie, ochrana a primeraný rozvoj biologickej diverzity lesných ekosystémov

Politika

Les je najvýznamnejšou zložkou biologickej pestrosti na planéte. Biodiverzita predstavuje variabilitu všetkých foriem života počnúc jedincom, cez druhy až po ekosystémy. Lesy a ich diverzita sú dôležitou súčasťou európskeho prírodného prostredia. Princípy biodiverzity sú v hospodárení v lesoch na Slovensku uplatňované už viac ako 200 rokov. Negatívne pôsobenie človeka vyúsťujúce do globálnych klimatických zmien sa nevyhlo ani lesoch. Aj napriek tomuto stavu sú lesy najstabilnejšou a najzachovalejšou zložkou prírody a krajiny Slovenska.

Zachovanie, ochrana a primeraný rozvoj biologickej diverzity lesných ekosystémov sa neorientuje len na plochy zvlášť chránených území, ale sa integruje do komplexného spôsobu hospodárenia vo všetkých lesoch. Základom druhovej pestrosti lesných ekosystémov je ochrana ich stanovišť a diferencovaná starostlivosť o ne. Otváranie priestoru biodiverzite znamená priame zvyšovanie ekologickej stability prírodného prostredia.

Ciele

- Zachovať pôvodné lesné porasty a zveľaďovať genofond pôvodných lesných drevín
- Uprednostňovať provenienčne vhodnú prirodzenú obnovu lesa pri obnove lesných porastov
- Podporovať horizontálnu a vertikálnu rôznorodosť porastov a ich druhovú diverzitu
- Venovať osobitnú pozornosť ob-

hospodarovaní chránených, zriedkavých, ľahko zraniteľných a vzácnych lesných ekosystémov, chránených biotopov, ohrozených druhov fauny a flóry

■ Podporovať existujúcu biologickú diverzitu ponechaním stojaceho alebo ležiaceho mŕtveho dreva a bŕtlavých stromov v takom množstve a rozmiestnení, aby nemali nepriaznivý vplyv na zdravotný stav a stabilitu lesa

■ Zachovať prirodzene rastúce autochtónne porastové plášte

■ Potláčať nežiadúce invázne druhy rýchlo sa šíriacich reziduálnych a ruderalných rastlín

Kritérium V: Zachovanie a primeraný rozvoj ochranných funkcií lesov

Politika

Les je zložitý ekosystém zaisťujúci verejnoprospešné funkcie rôznej váhy a významu. K najdôležitejším funkciám lesa cielene dosahovaných lesníckou činnosťou patrí vodohospodárska a pôdoochranná funkcia lesa.

Les ovplyvňuje množstvo procesov v kolobehu vody v prírode, pričom zabraňuje erózii pôd, zamokreniu a povodniam a vytvára vodné zdroje. Je rozhodujúcou zásobárňou a tvorcom pitnej vody. Na plnenie vodoochrannej funkcie majú rozhodujúci vplyv zloženie a výstavba lesných porastov, pričom pri plnení tejto funkcie sú najefektívnejšie porasty zložené z pôvodných a stanovištne vhodných drevín v zodpovedajúcom zmiešaní a porastovej výstavbe.

Pôdoochranná funkcia je zameraná nielen na samotný les, ale aj na susediace pozemky, osídlenie, dopravné a priemyselné plochy, ktoré chráni pred poškodením alebo zničením. Pri svahoch chráni les nižšie položené, ľuďmi využívané oblasti pred kamennými a snehovými lavínami, pôdotokom a zosuvmi pôd. Brehové porasty pozdĺž vodných tokov spevňujú koreňovým systémom brehy i dno a tým zabraňujú vode erozívne narušovať pôdu, následne ju unášať a ukladať v korytách tokov. Trvalý pokryv lesnej pôdy drevinami je nevyhnutný pre plné uplatnenie lesa pri pôdoochrannej funkcii.

Ciele

■ Zabezpečovať diferencované obhospodarovanie lesov plniacich vodohospodárske a vodoochranné funkcie

■ Zachovať a zlepšovať retenčnú a retardačnú schopnosť lesov

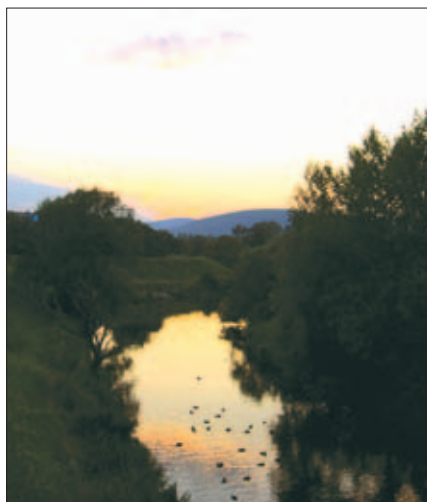
■ Ochraňovať a udržiavať pramene a prameništia pitných a minerálnych vôd

■ Zlepšovať a obnovovať funkčnosť pôvodných vodných nádrží

■ Zabezpečovať vyváženosť zrážkoodtokových procesov v povodiach bystrín

■ Zachovávať a zlepšovať funkčnosť brehových porastov potrebnými hospodárskymi zásahmi

■ Zabrániť erózii a poškodzovaniu lesnej dopravnej siete komplexným riešením odtokových pomerov

■ Zabezpečovať diferencované obhospodarovanie lesov plniacich pôdoochranné funkcie, uplatňovať vhodnú druhovú skladbu so zastúpením melioračných a spevňovacích drevín

■ Chrániť porasty pred zhutňovaním pôdy, vykonávať poťažbovú asanáciu koľají a rýh spôsobených pohybom strojov a nákladu

■ Zabezpečiť ochranu lesných pôd a podzemných vôd pred znečistením ropnými a ostatnými nebezpečnými látkami

Kritérium VI: Zachovanie ostatných sociálno-ekonomických funkcií a podmienok

Politika

Lesy sú pod trvalým dozorom verejnosti. Občan ako suverén v štáte a nakoniec i vlastník lesov čoraz viac bude od Lesov SR očakávať „verejnoprospešné služby“. Úlohou podniku je podporovať jeho znalosti a pochopenie princípov trvalo udržateľného hospodárenia poskytovaním kvalifikovaných informácií vychádzajúcich z vlastného poznania a vedeckého výskumu.

Lesy sú významné z estetického a krajnotvorného hľadiska ako nenahraditeľná súčasť krajiny a poskytujú pre ľudskú spoločnosť možnosť rekreácie, oddychu, zotavenia, športového a kultúrneho vyžitia, čo im umožňuje legislatívne upravený voľný vstup do lesov. Osobitné miesto má ochrana a zachovanie miest a objektov s historickou a kultúrnou hodnotou nachádzajúcich sa v lesoch.

Pre zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia má zásadný význam dostatočný počet kompetentného lesného personálu vyškoleného primeraným odborným spôsobom.

Lesy poskytujú možnosť zamestnania obyvateľom vidieka a perspektívne hrajú rozhodujúcu úlohu pri ekonomickom rozvoji vidieckych regiónov.

Ciele

■ Zabezpečovať pravidelnú informovanosť verejnosti o stave lesov a o význame ich trvalo udržateľného obhospodarovania

■ Sprístupniť vhodné lesné porasty verejnosti pre účely rekreácie, oddychu, zotavenia, športového a kultúrneho vyžitia

■ Zmapovať, chrániť a udržiavať miesta význačné z hľadiska histórie, kultúrnych a spoločenských hodnôt a vedy a výskumu

■ Udržiavať estetické a krajnotvorné prvky lesa pri praktickom vykonávaní hospodárskej činnosti

■ Spolupracovať s vedecko výskumnou základňou pri riešení lesníckych významných problémov a vlastnej koncepcie vedeckotechnického rozvoja

■ Vytvoriť motivačnú organizačnú kultúru zameranú tak na podporu zamestnancov ako aj plánovaných výsledkov

■ Minimalizovať zdravotné riziká vo výrobnom procese

■ Inicovať vznik pracovných príležitostí zameraných na zabezpečovanie verejnoprospešných funkcií lesa, zachovanie a ochraňovanie biodiverzity a rozmanitosti krajiny.

■ Podporovať rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry horských a podhorských oblastí diverzifikáciou obslužných činností

■ Umožniť zástupcom miestnych komunít, mimovládnych združení, organizácií a ďalších predstaviteľov verejnosti zúčastniť sa konaní vo veci prípravy lesných hospodárskych plánov.

Ing. František Štulajter CSc.

MÉDIÁ O NÁS

KOALÍCIA POZASTAVILA REŠTRUKTURALIZÁCIU V ŠTÁTNYCH LESOCH TASR 24.08.2004

Reštrukturalizácia v štátnom podniku Lesy SR sa pozastaví, kým vláda nepreukáže materiál o stave hospodárenia a vývoji, akým sa hospodárenie v štátnych lesoch uberá.

Na dnešnej Koaličnej rade sa na tom dohodli jednotlivé strany. "To znamená, že zostávajú zatiaľ všetky lesné úrady, ktoré boli, ale reforma bude naplno uplatnená až po prerokovaní tohto materiálu vo vláde," informoval predseda KDH Pavol Hrušovský. S takýmto postupom podľa neho súhlasilo aj Ministerstvo pôdohospodárstva (MP) SR.

Koaliční partneri dnes návrh na transformáciu štátneho podniku Lesy SR na akciovú spoločnosť prerokovali na návrh SDKÚ. Vzniesli pritom viaceré výhrady voči doteraz uplatňovanému postupu. Žiadna z politických strán však podľa Hrušovského nevyjadřila kategorické nie. "Len sme chceli, aby predtým, ako k tomuto definitívnemu rozhodnutiu príde, sme poznali celý projekt prípravy transformácie štátnych lesov, vrátane pripravovaného nového územného a inštitucionálneho usporiadania," dodal. Koalícia bude podľa neho hľadať takú politickú dohodu, ktorá umožní efektívnejšie a lepšie hospodáriť v štátnych lesoch.

Ďalším postupom v otázke transformácie štátnych lesov sa budú podľa Hrušovského koaličné strany zaoberať až po prerokovaní materiálu o hospodárení Lesov SR vo vláde. "Za účasti odborníkov na problematiku lesného hospodárstva, ktorých jednotlivé strany nominovali," dodal.

Zo štátneho podniku Lesy SR, ktorý obhospodaruje 55 % lesných plôch krajiny, sa má začiatkom roku 2006 stať štátna akciová spoločnosť. Aj po vytvorení akciovky pritom zostane lesná pôda v účtovnej hodnote viac ako 34 miliárd Sk v rukách štátu a nebude ju možné privatizovať.

Rozbehnutá reštrukturalizácia lesov by im mala priniesť vysoké zisky už v budúcom roku. V rokoch 2000 až 2002 dosiahli Lesy SR iba niekoľkomiliónový pozitívny hospodársky výsledok. Vlani sa z dôvodu rozhodnutia ozdravného procesu a tvorby vysokých opravných položiek dostali do niekoľko stomiliónovej straty. Už v roku 2005 sa však očakáva zisk 191

miliónov Sk, v ďalších troch rokoch by to mali byť od 120 do 250 miliónov Sk.

STARÝ LES V MEDVEDZEJ DOLINE JE NA NAJLEPŠEJ CESTE K PRALESU

Korzár - Príloha Šariš 31.08.2004
Darius IVAN

Medvedziu dolinu nad Juskovou Voľou v Slanských vrchoch zaradili ochránari do tieňového zoznamu Natura 2000. Storočný les s najväčšou koncentráciou sovy dlhochvostej na Slovensku v oficiálnom zozname schválenom vo vláde chýba. Ochránar z LZ Vlk a Spoločnosti na ochranu vtáctva Jozef Fiala verí, že sa územie s rozlohou 1 300 hektárov do Naturey dostane. Tieňový zoznam čaká na odobrenie v Bruseli. Lesoochranárske zoskupenie Vlk vypracovalo aj projekt na vyhradenie novej prírodnej rezervácie Medvedzia. V názvoch by mala dopĺňať už zriadené súkromné rezervácie Vlčiu a Rysiu.

Starý hospodársky les nad Juskovou Voľou v Vranovskom okrese dlho nikto nezatažoval fažbou. V neprístupnom strmom teréne vyrástol podľa Jozefa Fialu les, ktorý spĺňa všetky predpoklady na ceste k pralesu. 'Je dôležité, aby sa zachránila, lebo má veľmi blízko k prirodzenému lesu.'

Lesným hospodárením nedotknutá južná strana pohoria vytvorila naviac jedno z najväčších útočísk sovy dlhochvostej na Slovensku. Dá sa jej v starých mŕtvych stromoch, ktoré v iných hospodárskych lesných územiach chýbajú. V Medvedzeji žil v minulosti medveď. Horský masív stále využívajú vlky pri svojej migrácii. Trvalo tu loví rys aj orol skalný, v oblasti hniezdi vzácný bocian čierny.

Súčasťou Medvedzeji by bol aj chránený prírodný výtvor Skaly pod Pariakovou. Významný skalný komplex Slanských vrchov je dnes síce označený štátnym znakom a popisnou tabuľou, akákoľvek viditeľná zmienka o jeho existencii v okolí chýba. K skalným útvarom roztrúseným v piatich lesných porastoch dnes nevedie žiadna turistická značka. Človek v ich prítomnosti žasne nad tým, čo neznáme vulkanické pohorie skrýva. Predstavuje si náučný chodník s turisticky atraktívnym cieľom.

Na území je viac vegetačných stupňov, ktoré sú dokonca pomešané. Dub je v Medvedzeji nad bukom, čo bolo podľa Fialu spôsobené teplými slnečnými miestami na hrebeňoch Slanských vrchov tiahnucich sa južne.

Oficiálne zaradenie Medvedzeji do

sústavy území, ktoré Európska únia považuje za vzácne alebo ohrozené je podľa Jozefa Fialu reálne. Prioritu má však zoznam, ktorý pre slovenskú časť chránených biotopov pripravila vláda. 'Predpokladám teda, že minimálne rok sa s tým nebude hýbať.'

Vytvorenie novej rezervácie chránenej slovenským zákonom konzultovali ochránari s vedením Štátnych lesov SR minimálne trikrát. Na každom stretnutí však mala prioritu prírodná rezervácia Udava, o ktorej zväčšenie z päťdesiat na 400 hektárov 'vlci' bojujú v posledných troch rokoch. Keď Udavu zväčšia hoci len na 300 hektárov, budú ochránari radi. Rovnako ich poteší, keď pre Medvedziu získajú 800 ha.

SDKÚ CHCE DECENTRALIZÁCIU LESOV HN 02.09.2004, strana 3

Žiadna strana zo slovenskej vládnej koalície nespochybňuje potrebu transformácie štátneho podniku Lesy SR na akciovú spoločnosť, vyplynulo to zo včerajších rokovaní expertov koalície štvorky. Rozdiel je však v miere centralizácie. SDKÚ, podobne ako domáci drevospracujúci priemysel, presadzuje širší presun kompetencií, vrátane predajov dreva, na nižšie územné štruktúry štátnych lesov.

Minister pôdohospodárstva Zsolt Simon, ako aj terajší manažment Lesov SR však presadzujú, aby najdôležitejšie právomoci, vrátane kľúčového rozhodovania o dodávkach dreva, malo v rukách centrálné vedenie podniku. Hovorkyňa ministerstva pôdohospodárstva Katarína Czajliková informovala, že spoločné stanovisko expertov koalíčných strán k transformácii Lesov SR by mohlo byť známe 13. septembra. SDKÚ totiž svoj alternatívny návrh transformácie štátnych lesov so širším presunom kompetencií na nižšie územné organizácie predložilo len teraz, a tak potrebujú ostatné strany čas na ich porovnanie s prvotnými návrhmi.

Drevári však presadzujú ešte radikálnejšie zmeny s úplným rozdelením Lesov SR na viacero samostatných spoločností, ktoré by mohli kopírovať súčasné hranice VÚC. Odberatelia dreva sú totiž s centrálnym rozhodovaním terajšieho vedenia Lesov SR nespokojní nakoľko sa podľa nich do zahraničia predáva surové drevo za nižšie ceny ako domácim drevospracovateľom. Podľa prezidenta zväzu Petra Lispucha, sú domáce podniky jasne diskriminované a za drevo musia platiť asi o 10 - 15 % vyššie ceny ako zahraniční odberatelia. Rozčlenenie predaja dreva na menej štátnych spoločností, podľa Lispucha, napomôže širšej konkurencii.

Minister Simon však aktivity drevárov označil len za lobistické snahy o dosiahnutie nižších cien dreva.

Křížovka

NAPOLEON (francúzsky vojvodca a štátnik)	obrobili motykou	1. časť tajničky	chem. zn. erbia	Autor. Oto Fujala	balkánska objemová miera	st. argen- tinsky futbalista	kód Islandu	otec (dom)	2. časť tajničky	poľnohos- podárske vozidlo
ťažná žrd na voze				amfibolový azbest						
krik				ruské muž. meno (Gašpar) umelý násyp						
predložka			plf. po česky prúd				Adela (dom) rieka v Zaire			
zbierka súdničiek							kód Sri Lanky kur. po česky			
súčasť aromatic- kých olejov					st. zlatá minca rastlina obsahujúca kokain					
liek, po česky				časť voza metropola Nórsku						
rímska 4			Chaplinova manželka úder				kód J. Kórey uzavretá krivka elip. tvary			
pomôcky: TANO, AOTO, AVUK, AMIAN	vlastná lrom udialo sa						značka múky a podobne (skr.)			rastliny s pichliačmi
zoľala						rieka v Anglicku z pravej strany				
japonské sidlo					zlučuje Slovenský olympijský výbor (skr.)					
staro- arménske mesto				spolok, po česky strata na váhe tovaru						
MPZ aut Lesotha			bodná zbraň potkan, po anglicky				cesta, po maďarsky EČV okr. Stará Lubovňa			
jed							Slovenská technická univerzita filmový mi- nozemšťan			
pohybový ústroj					staro- slovanský boh stád					
sidlo na ostrove Honšú					útoky					

Šancu získať reprezentačnú publikáciu "Od lesov kráľovských k lesom štátnym" má každý, kto do redakcie Lesníka pošle vylúštenú tajničku.

Jedného lúštitel'a vyžrebujeme a odmeníme knihou.

Pre deti (nielen) lesníkov

1. Hádanka.

Je to vodná šelma.
Telo má pokryté srstou.
Cez deň odpočíva vo svojom
brlohu, ktorý si robí
v brehoch potoka alebo rieky.
Na lov vychádza za
večerného šera a loví celú noc.
Vo vode pláva mimoriadne
šikovne a potichu
pomocou silného chvosta
a nôh s plávacími blanami.

Čo je to?

Ahoj deti!
Správne riešenia
úloh odmením!
Pošlite mi ich na moju adresu
Vaša
Veverička Ryška

3. Obrázok vystrihni, podlep a na správne miesta doplň chýbajúce štvorce.

2. Nájdí 10 rozdielou

Nezabudnite, moje adresa je: veverička Ryška, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.
Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

Vaša veverička Ryška

Z albumu starého lesníka

Predstavujeme Vám novú rubriku, v ktorej budeme prinášať fotografie z histórie nášho podniku. V tomto čísle publikujeme fotografie z Lesného závodu Zvolen z roku 1959

1 Kruhová škôlka

2 Praga V3S s autonavijakom

3 Prenosný ručný jamkovač

4 Lesní robotníci s pilou typu Homelite

5 Krásna trofej

1959

Dovoľujeme si Vás upozorniť na niektoré zaujímavé príspevky v odborných lesníckych časopisoch

- Na tému – zdravotný stav lesov v horských oblastiach Slovenska
- Náš rozhovor s Prof. Ing. Rudolfom Midriakom, DrSc.
- ... aby funkčne integrované lesné hospodárstvo nezostalo len proklamáciou!
- V lete hrozil kolaps systému HÚL!
- Únia vlastníkov lesov žiada ministerstvo o odpoveď na pripomienky k návrhu zákona o lesoch
- Ako zabrániť obchodovaniu s nelegálne nadobudnutým drevom?
- Lesné hospodárstvo na Slovensku v číslach
- Ako ďalej po schválení zákona o reprodukčnom materiále?
- Učme sa na chybách iných a nestavajme nový poľovný zákon na komerčnom základe!
- Diskusné fórum: Áno, zabudli sme sa v minulom storočí...
- Investujeme tam, kde je trh v najväčšom pohybe – v Číne
- Ak /ne/využívame lesné lanovky, tak pomeníme príčiny pravým menom!
- Vývoj viacúčelových strojov stále prekvapuje...
- Bariéru nedôvery v harvestery máme za sebou. Podme do toho!
- Vieme čo je ergonómia a jej hlavné ciele?
- Lignumexpo-Les 2004 v rekordnom rozsahu!

Časopis
pro lesníky, myslivce,
spracovatele dřeva
a ochránce přírody

- Ochrana lesa
- Lesní pedagogika, školství
- Lovecké nože
- Mistrovství ČR v stromolezení
- Reportáž z putování po jihu Moravy
- Úspěšní stromolezci

INZERCIA

Redakcia Lesníka sa rozhodla poskytnúť všetkým zamestnancom Lesov SR možnosť inzerovať bezplatne na stránkach podnikového časopisu. Dúfame, že budete hojne využívať túto príležitosť osloviť niekoľko tisíc čitateľov s ponukou na predaj alebo kúpu.

PREDAJ

- predám brokovú kozlicu IŽ 12/12. Kozlica je vo veľmi dobrom stave po tlakových skúškach v VI/2004. Cena : 8500,-Sk. Tel.:048/4344137 (zamestnanie) 048/6113357 (domov)

Jubilanti medzi nami

SEPTEMBER 2004

Životné jubileá

50 rokov

- Vorčák Jozef**, nar. 22. 9. 1954, vedúci majster ES, DHS Námestovo – OZ Námestovo
Oceľová Ľudmila, nar. 2. 9. 1954, SOR – účtovník – OZ Beňuš
Varga Karol, nar. 17. 9. 1954, hlavný majster manip. a expedície dreva, ES Tornaľa – OZ Revúca
Antony Dušan, nar. 13. 9. 1954, VLO, LS Ladová – OZ Rožňava
Mlynárčiková Mária, nar. 21. 9. 1954, OR – sekretárka generálneho riaditeľa – GR BB

60 rokov

- Hrubjak Jozef**, nar. 2. 9. 1944, STV – pestovná činnosť, LS Or. Polhora – OZ Námestovo
Ťažký Jozef, nar. 29. 9. 1944, VLO, LS Šaling – OZ Čierny Balog
Huška Ivan, nar. 11. 9. 1944, VOR – plán, štatistika – OZ Slovenská Ľupča

Ing. Helena Turská

Prvý septembrový víkend sa v Svätom Antone niesol v duchu celoslovenskej poľovníckej slávnosti. Návštevníci z blízkeho i vzdialeného okolia, ktorí sa zaujímajú o poľovníctvo, sa v hojnom počte dostavili do Svätoantonského kaštieľa, ktorý sa už po 14. krát stal miestom konania Dní svätého Huberta.

Celoslovenské poľovnícke slávnosti sú tradične organizované pod záštitou Ministerstva pôdohospodárstva SR. Ak by sme ich mali opísať niekoľkými slovami na p, charakteristika by mohla znieť: priaznivé počasie, pestrý program, pán prezident, pohlavári pôdohospodárstva, plno poľovníkov a priaznivcov prírody.

Vymenovať všetky body programu by zabralo veľa miesta, preto spomenieme len tie najzaujímavejšie: v rámci každoročne usporadúvanej súťaže vo vábení jeleňov sa uskutočnil pokus (dodajme, že úspešný) o zápis do Guinnessovej knihy rekordov v hromadnom napodobňovaní hlasu jeleňa poľovníkmi pomocou vábca. Na pokyn dvojnásobného majstra Európy vo vábení jeleňov Vladimíra Kaděrku

pomocou vábca napodobňovalo hlas jeleňa až 69 poľovníkov. Uskutočnil sa ešte aj druhý pokus o zápis do Guinnessovej knihy rekordov, ktorý však nebol korunovaný úspechom: 32 majiteľov brady sa podieľalo na vytvorení tzv. spoločnej brady – súčet dĺžok brád činil 496,5 cm. (Ak Vám uniká zmysel vytvárania rekordov v takýchto – priznajme si, trochu podivných – disciplinách, spomeňte si na staré rímske príslovie, že „ľud potrebuje chlieb a hry“ a podľa reakcii verejnosti je zrejme, že takéto podujatia prilákajú na poľovnícku slávnosť početné zástupy laickej verejnosti a urobia pre propagáciu poľovníctva viac, než odborné publikácie.)

Ďalšími atraktívnymi bodmi programu boli ukážky činnosti členov Slovenského klubu sokoliarov a poľovníckych kynológov, ukážky prác remeselníkov, humorné divadelné predstavenie, ukážky strelby z lukov a historických kuší, rybolov a rybie špeciality, výstava alpských jazvečíkovitých duričov, vlastnoručná razba príležitostnej mince Denár sv. Huberta a súťaž v hádzaní flinty do žita. V kaštieli sa konal IX. ročník celoslovenskej súťažnej prehliadky Poľovníctvo vo fotografii, výstavy Srnčia zver a Exotická zver, módna prehliadka poľovníckych odevov, historická módna prehliadka, vyhodnotenie súťaží Poľovnícky nôž 2004 a Poľovnícky šperk 2004, prezentácia Zborníka Múzea vo Svätom Antone, prezentácia knihy Z priazne Sv. Huberta - Sochár a maliar Ladislav Berák a beseda o šelmách s najúspešnejším autorom slovenskej poľovníckej literatúry Pavlom Hellom. Sobotný večer vyvrcholil poľovníckou zábavou v Kultúrnom dome v Svätom Antone, v nedeľu sa uskutočnila svätá omša na výročie posviacky chrámu v rímsko - katolíckom kostole vo

Sv. Antone a Svätohubertovská omša na nádvorí kaštieľa, ktorú celebroid biskup monsignor Ján Orosz.

Hudba a tanec neodmysliteľne patria na Dni sv. Huberta, tohto roku sa o ne postarali členovia detského tanečného súboru Texasky, folklórny súbor Prenčovan, heligónkári spod Sitna a dychová hudba Sitňanka.

Dni svätého Huberta boli príležitosťou pre odovzdávanie ocenení Ministerstva pôdohospodárstva SR zaslúžilým pracovníkom lesného hospodárstva na úseku poľovníctva a ocenení Slovenského poľovníckeho zväzu. Význam podujatia svojou prítomnosťou zdôraznil prezident republiky Ivan Gašparovič, minister pôdohospodárstva Zsolt Simon, prezident Slovenského poľovníckeho zväzu Marián Lipka a početné zastúpenie lesníckej sekcie ministerstva pôdohospodárstva. Štátny podnik Leusy SR najlepšie reprezentoval OZ Levice, ktorého pracovníci uvarili a poskytli návštevníkom vyše 600 porcií skutočne chutného guláša.

Text: Peter Gogola
Foto: Jiří Junek

